

BOSNIA AND HERZEGOVINA
Ministry of Communication and Transport
Directorate of Civil Aviation

Događaj:	Psi na TWY
Datum, vrijeme i mjesto događaja:	04.03.2019. godine, 05:05 UTC, aerodrom
Učesnici u događaju i njihovo stanje:	<ul style="list-style-type: none"> - Psi - Avion
Opis događaja:	<p>Podnosilac izvještaja je naveo:</p> <p>Dana 04.03.2019. godine u 05:05 UTC uočena 4 velika psa kako se kreću rulnicom. U tom trenutku avion se nalazio na drugoj rulnici i dobio je odobrenje za izlazak na stazu. Obavještena aerodromska tehnička služba, koja odmah izlazi na teren. Posada obavještena o potencijalnom kašnjenju s polijetanjem zbog pregleda manevarskih površina. Avion polijeće nakon dvije minute, kada je bilo utvrđeno da su psi na sigurnoj udaljenosti od piste, te da ne prijetе bezbjednosti leta.</p>
Opis postupaka učesnika u događaju:	
Okolnosti pod kojima se događaj desio:	

<p>Preduzete mjere:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Vazduhoplovni subjekt s kojim je događaj u vezi; 2. Organizacione jedinice BHDCA. 	<p>1. Sprovedena je istraga ovog događaja</p> <p>Zaključci sprovedene istrage:</p> <ul style="list-style-type: none"> -EOBT za vazduhoplov po planu leta bio u 05.05 UTC. -Dana 04.03.2019. godine u 05:03 UTC, dok je vazduhoplov bio na line-up RWY, kontrolor letenja JPAKL-a uočio 4 psa u blizini TWY. - U skladu sa "Sporazumom o koordinaciji između BHANSA-JPAKL i međunarodnog aerodroma", od 05.12.2018. godine, kontrolor letenja JPAKL-a kontaktirao je službu aerodroma, te ih informisao o kretanju pasa, dok je posadi vazduhoplova izdata naredba <i>"Stand by for departure. Runway inspection will be in progress due to dogs in vicinity of RWY."</i> -Služba aerodroma po prijemu informacije odmah je izašla na teren, te odstranili pse s manevarskih površina. -Vazduhoplov poletio je u 05:07 UTC uz kašnjenje od 2 minute. -Aerodrom je dužan postupiti u skladu sa "Pravilnik o aerodromima" član 180. (Smanjenje opasnosti od kretanja i zadržavanja divljih životinja na području aerodroma) (4) Sprečavanje kretanja i boravka divljih životinja na području aerodroma u nadležnosti je operatora aerodroma koji mora osigurati: <ul style="list-style-type: none"> a) plan i uputstva, te mjere i postupke u vezi s tim, b) potrebnu opremu, kao i, c) službu zaduženu za sprovođenje tih mjera i postupaka. <p>2. Stručna lica SMD-a su izvršila analizu događaja.</p>
<p>Indeks procjene rizika i razlog: (Vidjeti Prilog 2, 3. i 6 ovog Uputstva)</p>	<p>E4 prema RAT metodologiji EUROCONTROL-a</p> <p>Ovaj događaj nije uticao na bezbjednost letenja (Safety). Ovakva vrsta događaja dešava se rijetko.</p>

Prijedlog mjera prevencije: (Bezbjednosne preporuke)	<p>Navedeni događaj prezentovati na Komitetu sigurnosti međunarodnog aerodroma, kako bi se naglasila obaveza postupanja u skladu sa "Pravilnikom o aerodromima", član 180. (Smanjenje opasnosti od kretanja i zadržavanja divljih životinja na području aerodroma), kao i uputio zahtjev da se izvrši pregled ograde radi ustanovljavanja da li na istoj postoje otvori/puknuća, preko kojih životinje mogu doći na manevarske površine, odnosno da li na području manevarskih površina postoji obitavalište pasa i/ili drugih životinja.</p> <p>Uputiti dopis međunarodnom aerodromu, kako bi ih informisali o svim zaprimljenim sigurnosnim događajima u 2019. godini, a koji se odnose i na ovaj aerodrom.</p>
Prijedlog drugih mjera:	
Da li je potrebno dalje ispitivanje događaja: DA/NE (dati obrazloženje)	
Potpis imenovanog lica koje je radilo na obradi i analizi događaja i datum: (Ako na obradi i analizi radi više imenovanih lica)	Ilija Savatić,
Potpis rukovodioca Odjeljenja i datum:	